

Odporovede na otázky súvisiace s odpadmi vzniknutými v rámci testovania na COVID – 19

1. Kto je pôvodcom odpadu?

A. Testovanie vykonávané u fyzických osôb-podnikateľov/právnických osôb/vo firmách

A.1. pôvodcom odpadu je fyzická osoba-podnikateľ/právnická osoba/firma, ktorá **nie je zdravotníckym zariadením**, ani nedisponuje ambulanciou všeobecného/špeciálneho lekára vo svojej prevádzke.

A.2. pôvodcom odpadu je fyzická osoba-podnikateľ/právnická osoba/firma, ktorá je **zdravotníckym zariadením** (napr. MOM, nemocnica, ambulancia všeobecného/špeciálneho lekára vrátane takých, ktoré sú umiestnené v prevádzke fyzickej osoby-podnikateľa/právnickej osoby/firmy).

B. Testovanie vykonávané v obciach

B.1. Testovanie vykonávané obcou (napr. prostredníctvom MOM, ktorú zriadila obec)

- pôvodcom odpadu je obec

B.2. Testovanie realizované uzavretím zmluvy s existujúcim poskytovateľom zdravotnej starostlivosti (napr. nemocnica alebo zriaďovateľ už existujúceho MOM)

- pôvodcom odpadu je tretia osoba/subjekt s ktorou/ktorým má obec uzavretú zmluvu

2. Pod aké katalógové číslo je potrebné zaradiť odpad?

2.1. Odpad vzniknutý v subjektoch uvedených v písmene A.1.

Podľa stanoviska Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky „Ochrana zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci je upravená v NV SR č. 83/2013 Z. z., ktoré ustanovuje požiadavky európskej smernice na ochranu zdravia a bezpečnosti zamestnancov pred rizikami z expozície biologickým faktorom pri práci; týka sa zamestnancov, ktorým práca s biologickými faktormi vyplýva z povahy dlhodobej práce. Nakladanie s biologickým odpadom v zdravotníckych zariadeniach upravuje vyhláška MZ SR č. 553/2007 Z. z. o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia.

Tieto právne úpravy sú určené pre špecifické pracovné činnosti spojené s expozíciou biologickým faktorom u špecifických zamestnávateľov, napr. v zdravotníckych zariadeniach, v zariadeniach veterinárnej starostlivosti, v laboratóriách, pri výrobe očkovacích látok, v kafilériách, v závodoch na likvidáciu odpadu, v čistiarňach odpadových vôd atď.), pre ktorých ustanovuje celý rad osobitných požiadaviek a povinností.

Požiadavky vyššie uvedených legislatívnych úprav nie je možné aplikovať na všetkých zamestnávateľov a ich zamestnancov pri pandemickom opatrení, ktorým je samotestovanie zamestnancov v priestoroch zamestnávateľov.

Pri testovaní samodiagnostickými testami sa predpokladá aj vznik biologicky kontaminovaného odpadu, pretože je pravdepodobné, že medzi väčšinou zdravých zamestnancov sa zachytí aj určité percento infikovaných. Ak samodiagnostické testy používajú fyzické osoby v domácnosti, likvidujú ich ako komunálny odpad. Na pracoviskách, kde je vyššia koncentrácia týchto osôb, vzniká väčšie množstvo kontaminovaného odpadu, čo by mohlo znamenať potenciálne riziko. Nie je však možné všetkým zamestnávateľom nariadiť, aby odpad likvidovali certifikovanými spoločnosťami na likvidáciu biologicky kontaminovaného odpadu, tak ako je to napr. v zdravotníckych zariadeniach.

Odporúčame tento odpad zo samodiagnostických testov ukladať do pevných plastových vriec, odpad postriekať bežne dostupným dezinfekčným roztokom, vrece zaviazať a až následne vyhodiť do komunálneho odpadu.

Postup na likvidáciu použitých samodiagnostických testov ako komunálneho odpadu sa uvádza aj v návode na použitie od dodávateľov týchto testov. Likvidácia použitých samodiagnostických testov do komunálneho odpadu bola realizovaná aj v prípade samotestovania zamestnancov škôl a žiakov.“

Vzhľadom na vyššie uvedené sa odpad vzniknutý z testovania samodiagnostickými testami na COVID – 19 zaraďuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov pod katalógové číslo **20 03 01** – zmesový komunálny odpad (ostatný odpad) a nakladá sa s ním v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce.

2.2. Odpad vzniknutý v subjektoch uvedených v písmene A.2., B.1. a B.2.

Odpad vzniknutý z testovania na COVID – 19 sa zaraďuje v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov pod katalógové číslo **18 01 03** - odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy (nebezpečný odpad). Je nutné dodržiavať princípy nakladania s odpadom a realizovať triedenie odpadu tak, aby sa odpad, ktorý je možné zaradiť medzi ostatný odpad nemiešal s odpadom katalógové číslo 18 01 03, a to v záujme predchádzania neodôvodnenému zvyšovaniu jeho množstva a zahlcovaniu zariadení, v ktorých má odpad byť zhodnotený/zneškodnený.

3. Je potrebné viesť evidenciu a podávať ohlásenie?

- táto povinnosť sa vzťahuje na subjekty uvedené v písmenách A.2. a B.1. a B.2.
- pôvodca odpadu je povinný v súlade s § 14 ods. 1 písm. f) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) viesť a uchovávať evidenciu o vzniku odpadu a nakladaní s ním a v súlade s § 14 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch ohlasovať údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva a uchovávať ohlásené údaje.

4. Kto vyplňa sprievodný list nebezpečného odpadu?

- táto povinnosť sa vzťahuje na subjekty uvedené v písmenách A.2., B.1. a B.2.
- v súlade s § 26 zákona o odpadoch ten, kto uzatvoril s dopravcom zmluvu, ktorej predmetom je preprava nebezpečného odpadu, alebo ten, kto vykonáva prepravu nebezpečného odpadu sám prostredníctvom vlastnej dopravy vystupuje v polohe odosielateľa odpadu a je povinný plniť povinnosti ustanovené v § 26 zákona o odpadoch.

5. Zabezpečenie spôsobu ďalšieho nakladania s odpadmi vzniknutými v rámci testovania na COVID – 19

5.1. S odpadom vzniknutým v subjekte A.1. sa nakladá v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce.

5.2. Odpad vzniknutý v subjekte A.2., B.1. a B.2. je potrebné odovzdať osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch – t. j. osobe, ktorej bol udelený súhlas podľa § 97 zákona o odpadoch, registrácia podľa § 98 zákona o odpadoch, prípadne súhlas v súlade so zákonom č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súlade s § 14 ods. 1 písm. e) zákona o odpadoch (v znení zákona č. 9/2021 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19) je možné odpad odovzdať aj osobe, ktorú Ministerstvo životného prostredia SR počas mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „krízová situácia“) poverí na prijatie nebezpečného odpadu v súvislosti s opatreniami počas krízovej situácie.

V súčasnosti sú poverenia udelené prevádzkovateľovi Odvoz a likvidácia odpadu a.s., Bratislava a KOSIT a.s., Košice.

V Bratislave 06.12.2021

Ing. Alžbeta Takáčová, PhD.
poverená vykonávaním funkcie riaditeľa
odboru odpadového hospodárstva